

פרשת שלח לך

"וַיְדַבֵּר ה', אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. שְׁלַח-לְךָ אַנְשִׁים, וַיֵּתְרוּ אֶת-אֶרֶץ כְּנָעַן, אֲשֶׁר-אַנִּי נֹתֵן, לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד לְמִטֵּה אֲבֹתָיו, תִּשְׁלָחוּ--כֹּל, נָשִׂיא בָהֶם". (במדבר י"ג א')

הנושא המרכזי בפרשת השבוע הוא פרשת המרגלים. עיון בפרשה עם זאת מראה כי האנשים היו תיירים ולא מרגלים, הם נשלחו לתור ולא לרגל. רק בספר דברים משה מסביר לעם "וַיִּפְּנוּ וַיַּעֲלוּ הַהָרָה, וַיָּבֹאוּ עַד-נַחַל אֲשַׁכְּלַי; וַיִּרְגְּלוּ, אֹתָהּ" (דברים א' כ"ד). ישנו שוני בנוסח בין שני התיאורים - בדברים העם מבקש לשלוח אנשים ש"יחפרו" את הארץ ואכן האנשים "מרגלים את הארץ" ואילו בפרשתנו, האנשים נשלחו "לתור" את הארץ בהוראת הקב"ה. הרוח העולה מבין השיטין בפרשתנו היא שהקב"ה בוחר את הבכירים - תרי עשר נשיאים - אחד לכל שבט. נשיאים אלו נשלחים לתור את הארץ ולהביא מידע על הארץ - כיצד הדברים נראים.

הפטרת הפרשה מתרחשת 38 שנים מאוחר יותר, מחליפו של משה, יהושוע, שולח אף הוא אנשים: "וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בְּנֵי-נוּן מִן-הַשְּׂטִיִּים שְׁנַיִם-אֲנָשִׁים מִרְגְּלִים, חָרָשׁ לֵאמֹר, לָכֵן רָאוּ אֶת-הָאָרֶץ, וְאֶת-יְרִיחוֹ" (יהושוע ב' א'). כאן נשלחים שני "מרגלים" ולא תרי עשר נשיאים. גם הדיווח כאשר הם חוזרים הוא אישי "וַיָּבֹאוּ, אֶל-יְהוֹשֻׁעַ בְּנֵי-נוּן; וַיְסַפְּרוּ-לוֹ" (יהושוע ב' כ"ג) בניגוד לדיווח כאן שהוא הצגה של הנשיאים מול כל העם "וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן וְאֶל-כָּל-עֲדַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, ... וַיִּשִׁיבוּ אֹתָם דָּבָר וְאֶת-כָּל-הָעֵדָה" (במדבר כ"ג כ"ו). ההשוואה בין הפרשה להפטרה מחדד אף יותר את כשלון השליחות.

משה בטוח שהארץ טובה. הנשיאים והעם, לאחר שנתיים של מסע במדבר, עשר המכות, קריעת הים, המן ומתן תורה סקפטיים. הם מבקשים לרגל את הארץ כדי לא לצאת פראירים. למשה ברור כי אם ימנע מהם יחשבו כי הוא מסתיר משהו ולכן בהוראת הקב"ה הוא שולח את הבכירים ל"סיור מקדים". התיירים מביאים אג'נדה משלהם ומרצים את דעתם בפני העם, הן בהיבט של התאמת המקום והן בהיבט ההיתכנות הצבאית "וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר-עָלוּ... אָמְרוּ, לֹא נוֹכַל, לַעֲלוֹת אֶל-הָעָם: כִּי-חָזַק הוּא, מִמֶּנּוּ. וַיֵּצִיאוּ דְבַר הָאָרֶץ... אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר כ"ג ל"א). המשימה נכשלה בשל פער הציפיות (תיור מול ריגול) ומשום שאלו שבצעו את המשימה הביאו את פרשנותם האישית בעת הביצוע, מעבר למנדט שניתן להם.

יהיו הדברים לעילוי נשמת סביי שהלכו לעולמם - שבת שלום